

Λαογραφική Έκπομπή της Πανελληνίου Ένώσεως Ποντιακών Σωματείων

Έκπομπή 51(12-2-1975)

Σ Η Μ Α

Ακούτε την λαογραφική έκπομπή της Πανελληνίου Ένώσεως Ποντιακών Σωματείων - Ποντιακή Ήχώ - που γράφει και επιμελείται ο Στάθης Βυσταθιάδης. -

... τό σήμα σβήνει ...

Αγαπητοί άκροαταί,

Πρίν από τρείς μήνες περίπου από την έκπομπή μας αυτή έπροβάλαμε ένα θέμα και εκαλέσαμε τούς άκροατάς νά διατυπώσουν τίς άπόψεις τους πάνω σ' αυτό. Πρόκειται γιά τό νεοποντιακό τραγούδι. Ήδη μεταδώσαμε αρκετά από τά νεοποντιακά τραγούδια, μαζί και τίς άπόψεις τών άκροατών γιά τή μορφή, τό περιεχόμενο και τή σημασία του γενικά.

Όπως ανακοινώσαμε στις έκπομπές μας, ή Πανελλήνιος Ένωσις Ποντιακών Σωματείων, ή οποία δέν πήρε κατ' άρχήν θέση άπέναντι στο πρόβλημα, έπρόκειτο νά καλέση σέ σύσκεψη έξωσωματειακής φύσεως πρόσωπα, που θα μπορούσαν νά έχουν υπεύθυνη γνώμη γιά τό θέμα. Αύτή ή σύσκεψη υπό την προεδρία του προέδρου της Πανελληνίου ήδη πραγματοποιήθηκε στις 2 Φεβρουαρίου στο έντευκτήριο του Συλλόγου Φάρος Ποντίων. Έγινε μιά πολλή γόνιμη συζήτηση, που κατέληξε σέ ώρισμένα συμπεράσματα, τά όποτα ήδη διαβιβάσθηκαν στην διοίκηση της κορυφαίας οργανώσεως τών Ποντίων γιά τήν λήψη υπευθύνου αποφάσεως.

Στή σύσκεψη γιά τό νεοποντιακό τραγούδι πήραν μέρος περί τά 30 άτομα, φιλόλογοι, δικηγόροι, διδάσκαλοι και άλλοι παράγοντες. Πήραν μέρος σχεδόν όλοι οι εκπρόσωποι του νεοποντιακού τραγουδιού, συνθέται και εκτελεσται.

Πρίν προχωρήσωμε στο μουσικό μέρος της σημερινής μας έκπομπής

θά σᾶς μεταδώσωμε χαρακτηριστικά σημεῖα τῆς συσκευέσεως, ὅπου ἡ συζήτηση ἐγίνε με τρόπο ἐπιστημονικὸ καὶ πολιτισμένον. Στὴν ἀρχὴ ὁ πρόεδρος τῆς κ. Παναγιώτης Τανιμανίδης καθώρισε τὸ σχετικὸ διάγραμμα καὶ ἐπρότεινε ὡς εἰσηγητὴν ἐπὶ τοῦ θέματος τὸν κ. Στάθη Εὐσταθιάδη.

Ὁ εἰσηγητὴς ἔκαμε σαφῆ διάκριση μεταξὺ τοῦ παραδοσιακοῦ ποντιακοῦ τραγουδιοῦ καὶ ἐκείνου, ποὺ παρουσιάζουν σήμερα μέσα στὸν ἑλλαδικὸ χῶρο ἐπάνυμοι συνθέται. Ἐπεσήμανε τίς ὁμοιότητες καὶ τίς διαφορές. Εἶναι προβληματικὸς ὁ καθορισμὸς τῆς ὀνομασίας τοῦ νέου αὐτοῦ τραγουδιοῦ. Ἐάν ὀνομασθῇ νεοποντιακὸ τραγούδι, τοῦτο σημαίνει ὅτι εἶναι ὅπως-ὁῦποτε ποντιακὸ δημοτικὸ τραγούδι, ποὺ δημιουργήθηκε πρόσφατα καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι νέο. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἀκριβῶς τὸ περιεχόμενόν του καὶ τὰ στοιχεῖα του, ποὺ τὸ συνθέτουν, γιὰ νὰ τοποθετηθῇ μέσα στὰ πλαίσια τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ γενικῶς.

Ὁ κ. Τάκης Σαρμάς, ἐκπρόσωπος τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ τοῦ βορείου ἑλλαδικοῦ χώρου, διετύπωσε εὐατοχες παρατηρήσεις. Τὸ δημοτικὸ τραγούδι εἶπε- εἶναι τραγούδι φιλτραρισμένον διὰ μέσου πολλῶν γενεῶν, οἱ ὁποῖες τὸ ἐδημιούργησαν, τὸ ἀγάπησαν, τὸ ἐτραγούδησαν καὶ τὸ διαίωνισαν. Οἱ δημιουργοὶ νέων δημοτικῶν τραγουδιῶν δὲν πρέπει πρό παντός νὰ βιάζονται καὶ δὲν πρέπει ἰδίως νὰ ἐκτυπᾶνουν τίς μουσικὰς τους συνθέσεις σὲ ὀλίγους, διότι ἡ τυποποίηση μπορεῖ νὰ τοὺς ἀποβῇ μοιραία. Μπορεῖ ὁ λαὸς ἀργότερα νὰ καταδικάσῃ τὸ δημιούργημα τους ὡς ἀποτυχημένον ἢ ὡς ἐλλειπές. Θὰ πρέπει λοιπὸν οἱ ἐπάνυμοι αὐτοὶ δημιουργοὶ νὰ δουλέψουν κατ' ἐπιμέλειαν καὶ ἑκάστη δημιούργημα τους, νὰ τὸ θέτουν ὑπὸ τὴν κριση τοῦ λαοῦ καὶ νὰ περιμένουν τὴν δικαίωσιν ἀπὸ τὸν χρόνον.

Ὁ κ. Χαράλαμπος Λουσιρίδης τὰχθηκε ὑπὲρ τοῦ νεοποντιακοῦ τραγουδιοῦ, τὸ ὁποῖον θὰ ἔπρεπε νὰ ὀνομασθῇ σύγχρονον ποντιακὸ τραγούδι καὶ παρατήρησε ὅτι τὸ τραγούδι αὐτὸ εἶναι μιὰ ἐξέλιξις τοῦ παλίου παραδοσιακοῦ ποντιακοῦ τραγουδιοῦ, ἡ ὁποία ἐξέλιξις θὰ ὑπῆρχε καὶ στὸν Πόντον ἂν δὲν ἐξερριζώνοντο ἀπὸ ἐκεῖ οἱ Πόντιοι.

Ὁ κ. Τάκης Σαχινίδης κατέκρινε τὰ νεοποντιακὰ τραγούδια, λέγοντας ὅτι σχεδὸν ὅλα δὲν ἔχουν καμμιὰ σχέση μετὰ τὸ παραδοσιακὸ ποντιακὸ τρα-

γοῦδι. Είναι ξένες οι μελωδίες τους. |

Τίς ιδιες απόψεις υπεστήριξε και η κ. Ίφιγένεια Γεωργιάδου, η οποία έτόνισε ότι τό παραδοσιακό ποντιακό τραγοῦδι έχει ιδεαλισμό και σοφία, καθὼς και ὁ κ. Μιχάλης Καραβέλας, ὁ ὁποῖος εἶπε ὅτι ποντιακά τραγοῦδια εἶναι μόνον ἐκεῖνα, ποῦ δημιουργήθηκαν στὸν Πόντο και ἐκφράζουν τοὺς καιμοὺς και τίς χαρές τῶν κατοίκων του. Ὁ κ. Δημήτριος Καραφουλίδης πάνω στην ἴδια βάση έτόνισε τή σημασία ἴδια τῶν βιολογικῶν συνθηκῶν, μέσα στό πλαίσιο τῶν ὁποίων γεννῶνται τὰ δημοτικά τραγοῦδια. Ἀλλες ἦταν οἱ συνθέτες στὸν Πόντο και ἄλλες ἐδῶ στην Ἑλλάδα.

Ὁ βουλευτής κ. Ἐλευθέριος Ἐλευθεριάδης παρατήρησε ὅτι | θά πρέπει νά γίνη σαφής διαχωρισμός ανάμεσα στά παραδοσιακά ποντιακά τραγοῦ-
δια και στά νέα ποντιακά τραγοῦδια, τὰ ὁποῖα δέν πρέπει νά ξεφεύγουν
ἀπό τήν παράδοση. Τό ἴδιο έτόνισε και ὁ κ. Μήτικας Ἰακωβίδης, ὁ ὁποῖος
εἶναι συνθέτης νεοποντιακῶν τραγουδιῶν. Μὲ εἰλικρίνεια ἐπεσήμανε ὅτι
| τό καλό νεοποντιακό τραγοῦδι έχει τίς ρίζες του στό παλιό παραδοσιακό
τραγοῦδι και πρέπει ἐκεῖ νά ἔχη τίς ρίζες του. Ὁ ἕτερος συνθέτης κ.
Πέτρος Χαραλαμπίδης εἶπε ὅτι | οἱ συνθέσεις | του παρουσιάζουν ποντιακοὺς
ρυθμοὺς και συχνά τὰ θέματά | του ἀνάγονται σέ πτυχές τοῦ ποντιακοῦ
λαϊκοῦ βίου. Ὁ κ. Πέτρος Πετρίδης υπεστήριξε ὅτι τὰ δημιουργήματά τους
πρέπει νά χαρακτηριστοῦν ποντιακά, διότι και οἱ ἴδιοι εἶναι Πόντιοι,
ἀφοῦ κατάγονται ἀπό γονεῖς ποντίους, μέ τοὺς ὁποῖους ταυτίζονται ψυχο-
λογικά.

Ὁ κ. Πέτρος Τριανταφυλλίδης ἀπηύθυνε ἐκκλήση πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικούς
συνθέτας νά μὴν ἀφημονήσουν τὰ παλιά ποντιακά τραγοῦδια, ἐνῶ ὁ κ. Γεώρ-
γιος Ἰωαννιδίδης έτόνισε τήν ἀνάγκη γιά συνδιαρκῆ ὅλων τῶν ποντιακῶν
τραγουδιῶν, μέ τήν παρατήρηση ὅτι | νά μὴν γίνουν δεκτά ἐκεῖνα, ποῦ πρᾶ-
γματι νοθεύουν τήν ποντιακή μουσική παράδοση. Κατά τὰ ἄλλα, τὰ νεοπον-
τιακά τραγοῦδια μποροῦν και θά πρέπει νά ἐκτελῶνται ὄχι μόνον μέ λό-
ρα ἀλλά και μέ ἄλλα μουσικὰ ὄργανα. Ἐάν καταδικασθῇ τό νεοποντιακό
τραγοῦδι, θά προκληθῇ τρόπον τινά διάσπαση τῆς ἐνότητος τοῦ ποντιακοῦ
ἐλληνισμοῦ. |

Ο κ. Ισαάκι Ευσταθιάδης είπε ότι πρέπει να γίνεται κάποιος έλεγχος πριν από την εκτύπωση κάθε νεοποντιακού τραγουδιού, για να μη παρατηρηθούν ανορθογραφίες και ασυνταξίες, που εκθέτουν και τα δημιουργήματα και τους δημιουργούς. Ο κ. Εύριπίδης Χειμωνίδης παρατήρησε ότι το λεγόμενο νεοποντιακό τραγούδι δεν προσφέρει τίποτε το ουσιαστικό από λαογραφική άποψη και επομένως δεν μπορεί να συγκαταλεχθῇ στην κατηγορία των δημοτικών τραγουδιών.

Ο Εισηγητής Στάθης Ευσταθιάδης δευτερολογώντας είπε: δικαίωμα της ζωής είναι να δημιουργῇ ὅ,τι θέλει, αλλά και ὑποχρέωση της Ἐπιστήμης είναι να ἔρευνᾷ, μὲ ἀναλύει και ἀξιολογῇ κάθε προσφορά. Ἡ Πανελληνίος ἐξετάζει ειδικότερα ἂν στὰ πλαίσια της ἐμπομπῆς της πρέπει ἢ ὄχι να τοποθετηθῇ και τὸ νεοποντιακό τραγούδι, τοὺς ὅρους και τίς προϋποθέσεις πρὸς τοῦτο.

Ο Πρόεδρος κ. Παναγιώτης Τανιμανίδης στὸ τέλος συνήγαγε διάφορα συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα και θὰ τεθοῦν ὑπ' ὄφιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου της Πανελληνίου Ἐνώσεως Ποντιακῶν Σωματείων. Χωρὶς ἀμφιβολία ἡ συζήτηση ἦταν γόνιμη. Τὸ νεοποντιακό τραγούδι διερευνήθηκε μὲ τρόπο ἀντικειμενικό και καλόπιστο. Πολύ σύντομα θὰ ἀνακοινωθῇ ἡ ὑπεύθυνη ἀπόφαση γιὰ τὸν τρόπο ἀντιμετώπισεως και ἀξιολογήσεώς του.

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

(Μεταδίδονται 5 - 6 ποντιακά τραγούδια)

Ἀνακοίνωση: Ὁ σύλλογος " Φᾶρος Ποντίων " πραγματοποιεῖ στις 22 Φεβρουαρίου, Σάββατο βράδυ, στὸ ξενοδοχεῖο Νεφέλη ἄνωράμος τὸν ἐτήσιο ἀποκριάτικο του χορό. Τὸ πρόγραμμα θὰ ἔχη, ὅπως πάντοτε, και λαογραφικό χαρακτήρα.

Ἐδῶ τελειώνει ἡ ἐμπομπή μας. Κοντὰ σας και πάλι τὴν ἐρχόμενη ἐβδομάδα τὴν ἴδια μέρα και ὥρα.

. Σ Η Μ Α

Ἀκούσατε τὴ λαογραφικὴ ἐμπομπή της Ἑλληνίου Ἐνώσεως Ποντιακῶν Σωματείων " Ποντιακή ἦχῃ " , ποὺ γράφει και ἐπιμελεῖται ὁ Στάθης Ευσταθιάδης.

. τὸ σῆμα σβήνει